

AGROFORESTRY NETWERK
GELDERLAND

Informatiebladen voederbomen

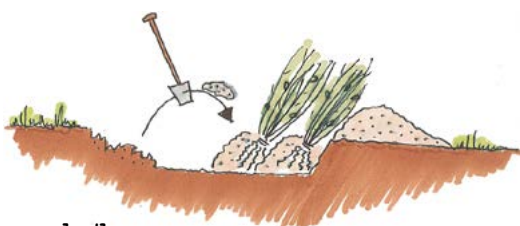
Agroforestry maakt een groene en rendabele landbouw-economie mogelijk. Het Agroforestry Netwerk Gelderland ondersteunt agrarische ondernemers bij de toepassing van agroforestry op hun bedrijf. Om inzicht te krijgen in de toe te passen landschapselementen binnen agroforestry zijn een reeks van praktische informatiebladen ontwikkeld.

Hakhout voedersingel

Een hakhout voedersingel is een vrij liggend, lijnvormig landschapselement met een aaneengesloten opgaande begroeiing van hakhoutgeschikte boomsoorten. Dit zijn zwarte els, wilg, eik, tamme kastanje, haagbeuk, es, esdoorn, en linde. De vroegere boeren zaagden de bomen periodiek af voor brand- en gebruikshout. Hakhoutsingels worden vaak langs perceelgrenzen aangelegd. Vochtige soorten als els en wilg ook langs slootkanten. Bladeren bevatten eiwitten, mineralen, sporenelementen en soms ook secundaire plantstoffen waar dieren naar behoefte gebruik van kunnen maken, als aanvulling op het reguliere voer. Hakhout voedersingels zorgen voor beschutting, verhogen het dierenwelzijn, houden water vast, helpen bij plaagbestrijding, slaan koolstof op en beschermen planten en gewassen tegen ammoniakdampen en schimmels. Ook zorgen ze voor verbinding in het landschap en hebben zij een hoge natuurwaarde. Ze zijn vaak een schuilplaats voor veel vogels en kleine zoogdieren en vergroten daardoor de landschappelijke en ecologische variatie. Hierdoor is er een ANLb vergoeding mogelijk voor het beheer en onderhoud.

Algemene aanplantinstructie

- 1** Het aanplanten kan plaatsvinden wanneer de bladeren van de bomen zijn, mits het niet vriest. Gebruik (als mogelijk) autochtoon plantmateriaal, wat passend is in de streek.
- 2** Voor de aanplant wordt vaak gekozen voor een zogeheten bewortelde stek met de maat 200-250 cm hoogte vanaf de wortelhals. Voor wilgen kunnen wortelloze staken (een lange tak van een bestaande boom) gebruikt worden.
- 3** Indien je niet direct alle struiken kunt aanplanten, dan kun je ervoor kiezen de struiken tijdelijk op te kuilen. Kies hiervoor een vochtige schaduwrijke plaats uit. Het opkuilen kan door een gat in de grond te graven en daar de struiken met de wortels in te zetten. Bedek de wortels met de vrijgekomen grond.

opkuilen

Specifieke aanplantinstructie

- 1 Plant de hakhoutsingel in een enkele of dubbele rij aan.
- 2 Plant op een onderlinge afstand van 1 meter in een onbewerkte bodem, een boompaal is niet nodig.
- 3 De plantgaten dienen zo ruim te zijn dat het wortelgestel er goed in past, maak hiervoor een plantgat van ongeveer 40x40 cm.
- 4 Zorg dat de singel de eerste jaren goed kan aanslaan, voordat het vee erbij mag komen.
- 5 Een voedersingel die ook wordt ingezet voor houtproductie is alleen geschikt voor dieren die geen bast eten. Deze dieren mogen er pas bij wanneer de productiestammetjes aan het verhouten zijn en deze boven de dieren uitsteken.
- 6 Plaats een afrastering, om de nieuwe aanplant tegen vraat door vee te beschermen en plaats na goed aanslaan een laag veekerend raster, zodat er geen overbegrazing aan de gevoelige stamvoet kan plaatsvinden.
- 7 Geef de jonge aanplant met name de eerste 2 jaar na aanplant voldoende water in droge perioden.

Beheerinstructies

De hakhoutsingel met voederfunctie mag vrijuit groeien tot een hoge singel. De singel onderhoudt zichzelf dankzij haar functie: het vee 'snoeit' deze naar behoefte. Na ongeveer 10 tot 15 jaar, afhankelijk van de soort en functie, kan deze worden afgezet. Afzetten betekent dat de bomen en struiken tot 10 à 20 cm boven de grond worden afgezaagd. De bomen en struiken groeien uit zichzelf weer uit. Zet de singel bij voorkeur kleinschalig af, waarbij niet alle singels tegelijk een onderhoudsbeurt krijgen. Takken die tijdens het onderhoud vrijkomen, kan als ruwvoer aan vee gegeven worden.

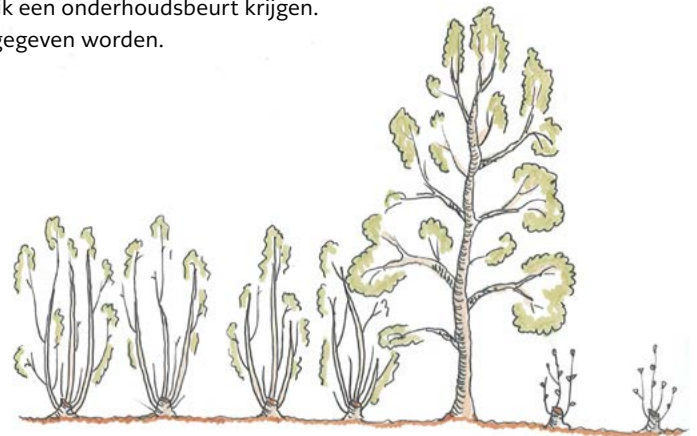
Meer weten?

[Agroforestry Network
Gelderland](#)

[Kennisbank
Stichting Landschapsbeheer
Gelderland](#)

hakhout elzensingel, met verschillende stadia van afzetten

Dit informatieblad is geproduceerd in opdracht van:
Agroforestry Network Gelderland

Tekst en illustraties door: Stichting Landschapsbeheer Gelderland
Auteur: Bo Koning (Stichting Landschapsbeheer Gelderland)
Vormgeving: Evelien Nijenhuis
Eindredactie: Dyon Temming (Agroforestry Network Gelderland)

Mogelijk gemaakt door:

